

Στον Δρόμο του Μεγάλου Διαζυγίου

28^η Απριλίου 2013

Τρία χρόνια πέρασαν από τότε που η «λύση» του ελληνικού «προβλήματος», το μνημονιακό και μνημειώδες δάνειο προς την κυβέρνηση Παπανδρέου-Παπακωνσταντίνου, αποτέλεσε το προσχέδιο πάνω στο οποίο στήθηκε η αρχιτεκτονική των θεσμικών παρεμβάσεων της Ευρωζώνης στην γενικευμένη Κρίση του Ευρώ. Τρία χρόνια αργότερα, τις μέρες που πέρασαν, παρατηρούμε το αποτέλεσμα αυτού του συγκλονιστικού ανορθολογισμού από τον οποίο η «Ενωμένη» Ευρώπη δύσκολα θα διασωθεί.

Τις τελευταίες πέντε μέρες παρατηρήσαμε δύο παράλληλες εξελίξεις. Από την μία, τα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια και τις ευρωπαϊκές αγορές ομολόγων να κάνουν «πάρτυ» την ώρα που, από την «άλλη», τα πραγματικά οικονομικά δεδομένα αποπνέουν βαθύ πένθος, με την ηχώ του μοιρολογιού έντονη στα αυτιά των Ευρωπαίων: Στην Ισπανία η εκρηκτική ανεργία έγινε εκρηκτικότερη, στην Πορτογαλία το χρέος ξέφυγε άλλη μια φορά από την πορεία στην οποία η τρόικα ήταν σίγουρη ότι την είχε βάλει, οι γερμανοί βιομήχανοι για πρώτη φορά μετά από καιρό προβλέπουν ύφεση, στην Γαλλία χρέος και ύφεση έρριξαν τον κ. Hollande στον Καιάδα της δημοσκοπικής απαξίωσης, οι έως πρότινος σίγουροι-για-την-οικονομία τους Ολλανδοί παρατηρούν με κομμένη την ανάσα την ύφεση να φέρνει στην επιφάνεια μια οροσειρά από στεγαστικά δάνεια αξίας μεγαλύτερης εκείνης του σπιτιού για το οποίο εδόθησαν, η Ιταλία (ακυβέρνητη όπως είναι) προετοιμάζεται για επιτάχυνση της καθίζησης και για νέες μέρες α λα ελληνικά, στην Κύπρο η Μεγάλη Κατάρρευση εξελίσσεται «κανονικά», στην Φινλανδία το όνειρο μιας οικονομίας βασισμένης στην επιτυχημένη Nokia μετατρέπεται σε εφιάλη, κ.ο.κ. Σύμφωνα με το πρόσφατο Ευρωβαρόμετρο (βλ. πίνακα), ο ποσοστό των ευρωπαίων, στον βορρά και στον νότο, που δεν επιστεύονται τους ευρωπαϊκούς θεσμούς αυξήθηκε δραματικά και αποτελεί απόλυτη πλειοψηφία πλέον. Λογικό δεν είναι; Το περίεργο θα ήταν να τους εμπιστεύονται!

	Γερμανία	Γαλλία	Ιταλία	Ισπανία	Πολωνία
2007	36%	41%	28%	23%	18%
2012	59%	56%	53%	72%	42%

*Ποσοστό ερωτηθέντων που **δεν** εμπιστεύονται τους ευρωπαϊκούς θεσμούς*

Αυτή την πενταετία, στην διάρκεια της οποίας καταποντίστηκε η εμπιστοσύνη των ευρωπαίων στους θεσμούς μας, η βασική εξέλιξη ήταν μία: η καθίζηση ενός χρηματοπιστωτικού συστήματος το οποίο, από την δεκαετία του 1970, ανδρώθηκε παρασιτικά βασιζόμενο σε πολιτικές που ασπάζονταν το δόγμα: «οι αγορές γνωρίζουν καλύτερα». Όταν αποδείχθηκε ότι δεν ήξεραν τι τους γινόταν, με κατακλυσμικό κόστος για τους πολίτες (που τελικά πλήρωσαν την λυπητερή), το ίδιο δόγμα μετετράπη στο γνωστό: «η λύση στο πρόβλημα που δημιουργήσαν οι χρηματαγορές είναι μεταφορά πόρων σε... αυτές (τόσο μέσα από δημόσιο δανεισμό όσο και μέσα από τις Κεντρικές Τράπεζες) με παράλληλη εξοντωτική λιτότητα εκείνων που ποτέ δεν κέρδισαν από το προηγούμενο πάρτυ των χρηματαγορών». Αυτή είναι, σε τελική ανάλυση, η «λογική» των ανά την Ευρώπη μνημονιακών πολιτικών λιτότητας.

Το αποτέλεσμα της προαναφερθείσας μεταμόρφωσης του επικρατούντος δόγματος είναι η σχιζοφρένεια των ημερών: το νέο πάρτυ στις χρηματαγορές την ώρα που η πραγματική οικονομία πενθεί απ' άκρου σ' άκρον της Ευρωζώνης. Αυτή είναι η παρακαταθήκη για ολόκληρη την ήπειρό μας που άφησε η κυβέρνηση Παπανδρέου πίσω της. Αυτή είναι κατάσταση που δημιούργησε μια ευρωπαϊκή ηγεσία που ποτέ δεν κατάλαβε ότι το 2008 όλα άλλαξαν και πως η δογματική εμμονή τους στην μεταφορά όλου του κόστους συντήρησης ενός στρεβλού μοντέλου ανάπτυξης στους ήδη εξασθενημένους ώμους των μικρο-μεσαίων

φορολογούμενων, υπέρ των «αγορών», απλά θα οδηγήσει στο Μέγα Ευρωπαϊκό Διαζύγιο. Σήμερα, ο Γάμος των ευρωπαϊκών οικογενειών έχει απλά νεκρώσει χωρίς να έχει μπει μπρος η διαδικασία του Διαζυγίου. Αυτή θα ξεκινήσει όταν το τελευταίο πανηγύρι στις χρηματαγορές κοπάσει, κάτι που ασφαλώς θα γίνει δεδομένου ότι η δυνατότητα μεταφοράς πλούτου από τους πολίτες στις αγορές φθίνει συνεχώς. Τότε, κάποια στιγμή, οι αγορές που ενεργοποιούνται όχι από την εκτίμησή τους ως προς το πόσο «υγιείς» είναι αλλά από το πόσο νομίζουν ότι οι συμμετέχοντες σε αυτές πιστεύουν ότι είναι «υγιείς», θα πανικοβληθούν και τότε η διαδικασία έκδοσης του Διαζυγίου θα αρχίσει. Εκτός εάν η Ευρώπη, την ύστατη στιγμή, αποδείξει ότι διαθέτει κοινό νου που, σήμερα, είναι άφαντος.